

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Váár L. könyv- és papirkereskedése Csikszereda, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
Telefon hívószám 20.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. ELTHES GYULA

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
Kéziratok nem adnak vissza.

Az esztévesztett olasz,

akit két és fél esztendő előtt, ama nevezetes pünkösdi ünnepen a Szentlélek bölcsesége helyett az ördög gonoszsága szállotta meg, azzal a nagyakaratu szándékkal szállott ellentünk hadba, hogy átgázolva Tirolon, Karinthián, Horvátországon, Bécsig és Budapestig meg sem áll. Azóta hosszú hónapok teltek el és az olasz csapatok rengeteg véráldozatokkal igen csekély eredményeket értek csak el és ezeket a csekély sikereket, a melyekért annyit áldoztak, hogy az áldozatok nagysága egy egész ország meghódításával sem ér föl, nagy diadaloknak hirdették.

Most egyszerre látni kénytelenek, hogy reményeik fellegvárjai porba omlanak. A magyar, osztrák és német csapatok együttes offenzívája, amely még csak kéthete tart, máris igen keserves leckét adott az olaszoknak. Amit az ellenség két és fél esztendei véráldozatok árán nagynehezen megszerzett, azt sorra elveszti. A mieink már olasz területen harcolnak és elszánt akarással ereszkednek mind mélyebben le a termőszakszon. Az ernyedtt és fáradt idegek újra nekifeszülnek, az elhalkult remények friss köntösben futnak elébünk a lemondások nehéz útján és már megint nem a csodák mindenható rejtelmes urához, hanem a győzelmeket osztogató Hadurhoz fohászkodunk békéért. — Örömrünk ma határtalan, mert seregeink, e győzelemben megittasult büszke hadak útja újra a diadal aranyhegyén vezet és mennek előre, feltartóztatlan lendületével az erőnek az olasz síkságon learatni a béke virágait.

Az lesz majd az aratás, az lesz majd a nagy és boldog örömnépe az ostromolt népek ünnepi hangulatba emelkedő lelkének, ha fiaink lenn az olasz síkságon belefognak a legnagyobb aratásba és csapásaik alatt bőségesen hullanak a rendek, amik ma a földet az átok világába teszik, ha majd belehasít izmos sujtásuk a dőre háborus akaratra és vihetik előre a győzelemmel a béke fehér zászlaját. Békét akarunk most is, a háboru nem elemünk, nem óhajtasunk, csak mert tűzhelyünket akarták felégetni és földjeinket elrabolni, azért fogtuk fel a fegyvert és sujtjuk, mint a büntetés istenostora, azokat, akik ellentünk orvul támadtak.

Hallotta a világ nemrégén az örömvijogását a római falak alól, a barna olasz éjszakák csillagos éjszakái alatt a mámor dőzsölt nemrégén, amikor a

véletlen kevés sikerhez segítette a júdásádat. Az öröm elköztözködött Itáliából, a mosolygó örökös kék ég sápadt lett, a mámort láz váltotta fel, idejött hozzánk az öröm, a remény itt ver fészket kapuinknál, amelyeken által negyedik esztendeje várjuk vissza azokat, akik elmentek, hogy őr álljanak a megtámadott határoknál.

Jön-e a diadalok nyomán a béke, közeledik-e az idő, amikor a megsemmisítésünk ígérteitől elkábult népek kijózanodnak és nem adják oda életüket a vérontásnak? Erőnk friss ma is, ha büntetni kell, eiszántságunk lendülete határtalan, ha a haza röget védeni kell. Amikor gyöngeségünkről költött meséket álltatják magukat, világtörténelmi győzelem hazudtolja meg balga álmaikat. Ha még nem vezett ki a világból egészen a józanság, a béke megjön, mert már kopogtat nem csupán nálunk, de túl is, ott az ellenséges kapukon.

Az ingatlan forgalom korlátozása.

A hivatalos lap október 28-iki számában jelent meg az a kormányrendelet, amely november 1-től kezdődő hatállyal az ország bizonyos területén, így Erdélyben is állami engedélyhez köti a birtokok tulajdonjogának átruházását.

A rendelet hatálya a következő megyékre terjed ki: Árva, Bereg, Gömör-Kiskont, Krassó-Szörény, Liptó, Máramaros, Nyitra, Sáros, Szatmár, Szepes, Trencsén, Turóc, Ugócsa, Ung, Zemplén és Zólyom, továbbá Alsó-Fehér, Besztercze-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagyküküllő, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyéknek, valamint Szatmárnémeti, Kolozsvár és Marosvásárhely törvényhatósági joggal felruházott városoknak területén fekvő ingatlanokra. A hatósági engedély megadására illetékes a zsolnai, eperjesi, munkácsi, kolozsvári, marosvásárhelyi és nagyvárad miniszteri kirendeltség.

Magyar birtokpolitikai téren ez az első lépés, amely méltó a magyar nemzethez és amely a hozzáfűzött várakozásokat kielégíti. A rendeletnek főcélja az, hogy a határvidéken a nemzethez hű elemeket hozzá kell juttatni a földhöz és meg kell akadályozni, hogy külső veszedelem idején a föld fizetett ellenségeink kezében legyen.

A rendelet lényege az, hogy a rendeletben megjelölt vármegyékben földbirtokot megszerezni, vagy tiz évnél

hosszabb időre bérelni csak a törvényhatóság engedélyével lehet. A birtokforgalom tehát állami ellenőrzés alá kerül: Az állam azonban nemcsak megakadályozza a birtokoknak megbízhatatlan elemek részéről való megvásárlását, hanem a birtokokat, ha arra nemzeti és szociális szempontból szükség van, meg is szerezheti magának. E tekintetben nemcsak arra ügyelnek, hogy a nemzeti és katonai szempontokat megóvják, hanem arra is, hogy a háboruban felgyülemlett spekulatív tőke ne vetesse rá magát a birtokokra, ne szerezhesse össze a földet egyes vidékeken, ne álljon elő az a helyzet, hogy a háborúból visszatérő kisgazdák vagy föld nélkül maradjanak, vagy méregdrága áron legyenek kénytelenek maguknak megszerezni a birtokot.

Tilos élelmiszereket katonáknak eladni.

Hat hónapi elzárás.

Csikszereda, november 6.

Nagyfontosságú, hatásában az egész lakosságra örvendetesen üdvös rendelet érkezett Széll József kormánybiztostól Fejér Sándor alispánhoz.

Ez a rendelet egyrésztben véget fog vetni rengeteg visszaélésnek és árdrágításnak, a mennyiben 6 hónapi elzárással és 2000 korona pénzbüntetéssel fenyegeti meg azokat a kapzsi üzereket, akik az élelmiszereket a lakosság elől elrejtették és azokat, csak hogy a maximális árakat kijátszhasák, szövetségeink csapatai részére engedték át. Tömérdék élelem vándorolt így ki külföldre az első hadseregparancsnokság területéről, a melyhez Csikvármegye is tartozik, mialatt a város és vármegye lakosságának nap-nap után valóssággal ökölharcot kellett vívnia, hogy a mindennapi élelmét megszerezhesse.

A kormánybiztos rendelete.

Értesitem alispán urat, hogy a cs. és kir. hadseregparancsnokság a következőkre utasította az I. sz. hadseregparancsnokságát:

1. A szövetséges csapatok élelmezése teljesen saját országukból való utánpótlás által történik.

2. A szövetségeseknek a cs. és kir. I. sz. hadsereg körletében (Brassó, Fogaras, Csik, Háromszék, Kisküküllő, Nagyküküllő, Maros-torda, Udvarhely vármegyék és Kolozs vármegyének tekei, mezőörményesi és nagysármási járásai) élelmiszereket vásárolni tilos.

Oly élelmiszerek vásárlására, melyekben hiány nincs és amelyeket a polgári lakosság önként felkínál, az I. sz. hadseregparancsnokság szállásmesteri osztálya adhat a szövetségeseknek esetenként engedélyt.

3. A közlelmezés biztosítása céljából zár alá vett cikkek úgy saját, mint a szövetséges csapatok részéről vásárlás útján nem szerezhetők be, sem hadiszolgáltatás címén nem igényelhetők.

Kivételt képeznek Csik és Háromszék vármegyék, amelyeknek területén a termés értékesítése az I. sz. hadseregpáncsnokság szállásmesteri osztályának feladata. (Itt megjegyzem, hogy ez csak a katonaság által megművelt földek termésének értékesítésére vonatkozik, amelyek termését a hadbiztonság nem engedte át a terület birtokosának).

4. Élelmiszereknek az I. számú hadsereg körletéből a szövetségesek részéről való minden elszállítása szigorúan tiltva van.

Ennek előrebocsátásával elrendelem, hogy a fentiekben foglaltakhoz — melyek az ország és saját hadseregünk ellátását kívánják biztosítani — a közigazgatási hatóságok is alkalmazkodjanak.

Közölje ezt tehát alispán ur az alárendelt hatóságokkal és közegekkel oly felhívással, hogy a rendeletnek a polgári lakosság részéről való minél teljesebb betartása érdekében minden lehető kövessenek el és minden a katonaság, főként pedig német katonák által szándékolt, a fentiek szerint tiltott élelmiszer vásárlást és elszállítást, ha szükséges, karhatalommal is, akadályozzanak meg. Karhatalom kirendelése iránt a csendőrséghez és a cs. és kir. I. sz. hadseregpáncsnokság 31908, 46632. és 48478—1917. I. sz. rendelkezéseire utalással, a legközelebbi hadtáp- vagy más — lehetőleg magasabb — katonai páncsnoksághoz keli a legrovidebb úton fordulni.

Egyben a lakosságnak kellő felvilágosítása és a kívánt cél elérhetése érdekében tegye alispán ur az alábbi szövegű hirdetményt minél elterjedtebb módon közzé:

A cs. és kir. hadseregfőparancsnokságnak rendelete értelmében a szövetséges (német, bolgár, török) csapatoknak ellátása saját országukból történik.

Ennélfogva szövetséges csapatok az I. sz. hadsereg körletében (Brassó, Csik, Fogaras, Kisküküllő, Nagyküküllő, Háromszék, Maros-Torda, Udvarhely vármegyék és Kolozs vármegyének tekei, mezőörményesi és nagysármási járásai) élelmiszereket nem vásárolhatnak. Kivételt csak azok az élelmiszerek képeznek, amelyekben szükség nincs, ha ezeket a polgári lakosság eladásra önként felkínálja. Ezeket az élelmi cikkeket is azonban a szövetséges csapatok csak az I. sz. hadseregpáncsnokság által kiállított külön vásárlási engedély alapján szerezhethi be.

A közzelemezés biztosítása érdekében zár alá vett élelmi cikkek (buza, rozs, kétszeres, köles, árpa, zab, tengeri, burgonya, hüvelyes stb.) a saját és szövetséges csapatok részéről egyaránt sem hadiszolgáltatásként nem vehetők igénybe, sem megvásárlás útján nem szerezhethők be. Ezen élelmi szereknek eladását a polgári lakosságra nézve azoknak zár alá vétele tiltja, illetve korlátozza.

Hathónapi elzárással büntetik, aki a szövetséges csapatoknak élelmet ad el.

Minthogy ezen tilalmakat a polgári lakosság nem tartja be, amennyiben élelmi cikkeket a megállapított legmagasabb (maximális) áron felül nyereszkesedési céllal főként német csapatoknak és katonáknak rendszeresen elad, minthogy továbbá ezen tilalmak megszegése az országot és a saját hadsereg ellátását veszélyezteti: ennélfogva nyomatékosan figyelemztetem a lakosságot arra, hogy aki élelmiszereket szövetséges csapatok részére a megállapított legmagasabb (maximális) áron felül, továbbá a közzelemezés biztosítása céljából zár alá vett terményeket (buza, rozs, kétszeres, köles, árpa, zab, tengeri, burgonya, hüvelyesek stb.) pedig az e tekintetben fennálló rendeletek áthágásával bárkinek (tehát saját vagy szövetséges csapatoknak, katonáknak is) elad: 6 hónapig terjedhető elzárással, 2000 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel, az elért meg nem engedett nyereség kétszeresével, az élelmiszerkészlet elkobásával és — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető elbírálás alá esik — még súlyosabban fog megbüntetni.

A büntető eljárás minden egyes esetben a legszigorúbban fog keresztülvitni

Szél s. k.
kormánybiztos.

A hadbíró-százados tolvaja.

— Saját tudósítónktól. —

A kedre viradó éjjel Mánya Márton hadbíró-százados feleségével együtt Debrecenből jövet Kolozsvárra akart utazni. A szolnoki állomáson leszálltak a vonatról és mivel már indulást jeleztek, gyorsan beszálltak az egyik sáncpáron időző vonat harmadik osztályú fülkéjébe. Ide bevitték az utipodgyászt is, a mely több kofferből és dobozból állott. A vonatba beszállva, a kalauz azt mondta, hogy a vonat nem Kolozsvárra megy és egyben megmutatta azt a vonatot, amelyre szállniok kell.

A hadbíró-százados feleségével és a csomagokkal együtt sietve iparkodott a kolozsvári vonatra felszállni. A vonat már éppen elindult, úgy, hogy csak a felszállásra volt idő. A podgyászból egy nagy doboz leut maradt a peronon, a melyet a hadbíró-százados szolgálja egy katona őrizetere bizott. Mikor a vonat már elindult, a hadbíró-százados rákiáltott a katonára, hogy a doboz dobja fel a fülkébe. De a katona egyáltalában nem reagált a felszólításra, hanem szépen elilant az értékes dobozzal.

A püspökladányi állomáson azonnal jejtette az esetet a hadbíró-százados, a honnan azonnal táviratilag keresték meg a szolnoki pályaudvar rendőrségi kirendeltségét, amely azt a felvilágosítást adta, hogy a kérdéses leíráshoz hasonló katona tényleg az állomáson tartózkodott és nagyváradi illetőségű.

A hadbíró-százados Kolozsvárra érkezve jejtette tett a lopásról a katonai rendőrségnek, amely a bűnügyi osztálylyal karöltve keresi a tolvaj katonát. Az elloptott dobozban több ezer koronát érő tisztai és női ruhanemű, cipők, selyemruha, pongyola és egyéb divatcikkek voltak.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Oroszországban kitört a békeforradalom. Minden jel szerint a világháború utolsó felvonása következik. Oroszországban a békevezerek, Lenin és Trockij a munkás és katonatanácsban nagy többséghez jutván, megbuktatták és elfogták Kerenszkijt, a vérengző diktátort és ministeriumát. Szentpéterváron most Lenin vette kezébe a hatalmat és kormányozza az országot. Programja az azonnali fegyverszünet, a béketárgyalások megkezdése, a föld felosztása és a gazdasági válság megoldása. A békére való törekvés egész Oroszországban uralja a lelkeket és immár fejtartózhatalan. A népek milliói ismét reménykedve néznek Oroszország felé, mely végre ráért a forradalom igazi útjára. A legközelebbi idők a világháború sorsdöntő óráit hozhatják.

— Törvényhatósági közgyűlés. Csikvármegye törvényhatósági bizottsága november hó 30-án közgyűlést tart.

— Államsegély a tisztviselők beszerzési csoportjainak. A pénzügyminiszter a vármegye főispánjának előterjesztésére a csikszeredai közalkalmazottak beszerzési csoportjának negyven ezer, a gyergyószentmiklósi beszerzési csoportnak huszezer korona államsegélyt engedélyezett. A beszerzési csoportokba

újabb miniszteri rendelet alapján beléphetnek a nyugdíjasok és családjaik is.

— Előadás a hadikölcsönről. November 25-én Balogh Géza, a Csikszeredai Takarékpénztár igazgatója a törvényhatóság tanácskozási termében előadást fog tartani.

— Hadikár segélyezési tárgyalások. Vasárnap délelőtt a vármegye alispánjánál a kormánybiztosi kiküldöttek megkezdették és több napon át letárgyalták a kársegély iránti kéréseket. A bizottság Gyergyószentmiklósról is kiszállott, ahol szintén letárgyalták a beérkezett kérvényeket. A vármegye főispánjának sikerült odahatni, hogy a kérések az eddiginél jóval méltányosabban bíraltassanak el. Röviden, de annál nyomatékosabban ezúttal csak annyit jelzünk, hogy a kársegélyek és főleg kamatmentes kölcsönök összege sokkal magasabb százalékban állapított meg most, mint a legutóbb követett eljárásnál. Annak nincsen akadálya, hogy mindazok, kiknek az első tárgyalások alkalmával kevés kársegély állapított meg, részletesen megindokolt kéréseiket pótlólag az első fokú közigazgatási hatóságoknál újból benyujtsák. Minden hadikárosultnak fontos érdeke, hogy kársegélyét most kérje, mert ennek elmulasztásával esetleg messze időre elodázza a kedvező alkalmat. Feltűnő ugyanis, hogy többszöri híradásunk és a hatósági közhírre tétel dacára még mindig igen kevés kérés adatik be. Mihelyt egy pár száz kérés beérkezik, a bizottság újból kiszáll és letárgyalja azokat. Értésülésünk szerint a megszavazott kársegélyek a közel jövőben kiutaltatni fognak. A nyugdíjasok, a hadsereg, honvédség és csendőrség tényleges állományához tartozók és felekezeti közalkalmazottak, — betudásával a vármegye főispánja által folyósított összegeknek, — végleges kársegélyezésüket, — mely nem tévesztendő össze a később bekövetkező kártalanítással, mikor a teljes károk megtérítéséről lesz szó — kérelmezzék az első fokú közigazgatási hatóságoknál, melyek letárgyalás végett a vármegye alispánjához felszerelve terjesztik fel azokat. A megszavazandó kársegélyek mindenestre tetemes összeget fognak kitenni. A gazdák, kereskedők, iparosok és egyes foglalkozásuaknak szintén a fenti eljárást kell követniök.

— Kitüntetés. A király elrendelte, hogy dr. Pál Gábor 9. honvédhuzár hadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított kiválóan vitéz magatartása elismerésül a legfelsőbb elismerés tudtul adassék. Pál Gábor, ki önként jelentkezett katonai szolgálatra, legutóbb a bukovinai harcokban súlyosan megsebesült értesülésünk szerint már jobban van.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Magyar József pénzügyi számvizsgálót, a csikszeredai pénzügyigazgatóság vezetőjét a VIII. fizetési osztályba pénzügyi számtanácsosnak, Lakatos Izra számtisztet a X. fizetési osztályba számellenőrnek kinevezte.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Csikvármegye közigazgatási bizottsága november 12-én tartja rendes havi ülését.

— A rézkilincsek átcsereleése munkálataira hirdetett pályázat határideje november 15-ig elhalasztott.

— **Királyi kegyelem.** A király október 27-én az olasz harctéren kelt elhatározásával, a melyet a király nevenapja alkalmából publikálnak, felhatalmazta az igazságügyministert, hogy javaslatot tegyen a vagyon ellen elkövetett büncselekmények miatt bünvádi eljárás alatt álló, vagy a bíróságok által jogerősen elítélt olyan egyéneknek kegyelemben való részesítése iránt, akik cselekményüket a román betöréskor az ellenség által megszállott vagy veszélyeztetett területen követték el, ha ezek, tekintettel a büncselekmény körülményeire, egyéniségükre és családi viszonyaikra, a kegyelemre méltóknak mutatkoznak. E kegyelmi tény politikai büncselekményre nem vonatkozik. Kegyelemre azok ajánlhatók, a kik cselekményüket nem mélyebben gyökerező bűnös hajlamból, hanem csak a kínáló alkalom csábításának engedve követték el. Nem fognak kegyelemre ajánlatni a rablás miatt elítéltek, illetőleg azok, a kiknél a rablás büntetének jelenségei mutatkoznak, és azok sem, a kiknek cselekvését tervszerű fosztogatási szándék vezette, nemkülönben a kik cselekvésükkel vagy kijelentéseikkel államellenes érületüknek adtak kifejezést. A büntetett előélet a kegyelemre ajánlásnak akkor lesz akadálya, ha az előzőleg elkövetett büncselekmények bűnöző hajlamról, vagy államellenes érületéről tesznek tanúságot. A kegyelmi kérvények az illetékes királyi ügyészségnél adandók be.

— **Az erdélyi kártalanítás központi szerve.** Mint Marosvásárhelyről írják, az erdélyi kárfelvételi nagybizottság, mint az erdélyrészi kormánybiztosság méltó rendelt hivatalos szervezet, az oláh betörés és más háborús viszonyok miatt okozott károk felvétele és a kártalanítások céljából Marosvásárhelyen nyer központi elhelyezést. A hivatal a ministeriumokból kirendelt mintegy 30 főnyi forgalmazói és kezelő tisztviselőiből alakult. Működése Széll József dr. erdélyrészi kormánybiztos vezetése és ellenőrzése mellett megy végbe.

— **Az elpusztult tűzhelyek felépítése.** Ugron Gabor belügyminister megbizta Tolnay Lajos dr. főispánt az ellenségtől feierésben felgyújtott Csikszereda város felépítésének előkészítésével. A főispánnak elhatározott szándéka e rendkívül nagyfontosságú kérdést a tavaszi idő báltaig olyan mértékben előkészíteni, hogy az építkezések, ha a katonai helyzetben addigra kedvező fordulat áll be, a tavasz megérkezésével akadálytalanul megkezdődhetnek legyenek. Utcák nyitására, sikátorok eltüntetésére, szabályos telkek kihatására, szóval egy egészen új és modern városrendezésre van szükség, melyeket a közérdek és jogos magánérdek szemellett tartásával végrehajtani Tolnay főispánnak elhatározott szándéka. Külön törvényre lesz szükség, mely a kisajátítási jogot a városnak megadja. A városrendezéssel kapcsolatban megoldáshoz jut a vízvezeték, csatornázás, járda és utcaburkolat ügye is. E városunkra létkérdést jelentő ügyekben a főispán a napokban értekezletet tartott, mely hivatva volt eszmecsereken kívül az eljárást bevezetni. A falusi elpusztult tűzhelyek felépítésével Széll József kormánybiztos van megbizva. Értesülésünk szerint az intenció itt is az, hogy az elpusztult tűzhelyek felépítése jövő év tavaszán megkezdessék és e célból az előkészítő intézkedések még a tél folyamán megtétnek.

— **Halálozás.** Hirsch József dr., dicsőszentmártoni vármegyei tb. tisztí főorvos, a dicsőszentmártoni izr. hitközség diaszelnöke, a múlt héten hosszas szenvedés után elhunyt.

Hirsch József dr. halála egész Kis-Küküllő megyében mély részvételt keltett, mert elhunyt kiváló szakképzettségű orvos, előnyösen ismert emberbarát, a társadalom nagyműveltségű oszlopos tagja volt. Temetése november 1-én Dicsőszentmártonon a legnagyobb részvét mellett ment végbe. Végtisztességén résztvevő mélyen sujtott fia, Hirsch Hugó dr., vármegyénk kiváló sebész főorvosa.

— **Fejős tehenek a tisztviselőknek.** Tolnay Lajos dr. főispán előterjesztésére a földmivélsügyi minister a csikszeredai tisztviselők és családjaik részére 30 darab fejős tehenet engedélyezett, melyek közelebről megérkeznek. A teheneket a földmivésiskola tartja és a tejet a tisztviselők részére 60 fillérért szállítja. A tisztviselőknek ez igen nagy előnyt jelent, mert ma tejet nem lehet kapni és ha nagy nehezen, sok küzködés és nyomozás után mégis sikerül szerezni, egy liter tej 1 kor. 40 fillérbe kerül, ezenkívül a tejasszonyoknak havonta petroleum, cukor, dohány, só és egyéb traktamentumok kellenek.

— **Ujabb diadal az olaszok fölött.** Az isonzói győzelem gyümölcse meglepő gyorsasággal érik. A Tagliamentónál Cadorna nagyban hirdetett mentővonalán szerdán talán még végzetesebb csapást zudítottak szövetséges seregeink az olasz elbizakodottságra. 60,000 ember volt kénytelen lerakni a fegyvert, úgy hogy már több mint 260.000 olasz került fogságba s több mint 2400 ágyu a zsákmány, ami az elfoglalt várak ágyuraktárait nem számítva, eddig példátlan mennyiség az egész háboru történetében. Az olaszországban az entente számára termelt babért már is mi arattuk le. Tizenegy véres csatában, tulnyomó tűzérési erővel nem bírtak frontunkat áttörni: mi egy diadalmas támadással behatoltunk az olasz síkságra. Csak hálaimát rebeghet ajkunk, hogy erre az ellenségeinket joggal megdöbbentő sikerre képesek voltunk. Ünneplünk, de kérkedni most sem fogunk, a mint nem is szabad. Ezt a bomlasztó indulatot hagyjuk meg csak ellenségeinknek. Ismételjük Károly király szózatát: Isten segítségével előre, tovább!

— **Ujabb előleges kártérítési segélyek.** Tolnay Lajos dr. főispán akciója a közalkalmazottak és nyugdíjasok érdekében további kedvező eredményeket ért el. A felekezeti tanítók részére előleges kártérítési segélyül az Országos Hadigongozó Hivatal, melybe az Országos Hadsegélyző Bizottság beolvadt, 133,168 koronát utalt ki, ami a felekezeti tanítók egy évi törzsfizetését teszi ki. Az összeg megérkezett a csikszeredai kir. adóhivatalhoz és a kiutalások minden kérvényezés nélkül, akadálytalanul megtörténtek a már régebben elkészült és a kir. tanfelügyelőség által előterjesztett kimutatások alapján. A munkásbiztosító pénztár tisztviselőmások felévi fizetésüket és a szerződéses postamesterek ugyanolyan segélyt, mint a melyben már részesültek, közelebről szintén megkapják. Felhatalmazást nyert továbbá a főispán arra, hogy indokolt esetekben a nyugdíjasoknak második félévi nyugdíját is kiutalhasa. Eziránt a kéréseket a főispánhoz keli beadni, a kéréseken a községi előljáróságokkal és a polgármesterekkel hivatalosan igazoltatni kell a megállapított hadikár és az évi nyugdíj összegét. Október 1-től kezdve a kir. közjegyzők, bir. végrehajtók, az államvasutak alkalmazottai, a csikszeredai róm. kath. főgimnáziumi és a csiksomlyói róm. kath. tanítóképző intézet tanárai és a felekezeti tanítók, a napidíjak összege alapján folyósítandó ugyanolyan rendkívüli segélyben részesülnek, mint az állami és törvényható-

sági közalkalmazottak. E segélyeket a főispán előterjesztésére a belügyminister engedélyezte és utalja, kinek kezében van ujabban a segélyezés ügye összpontosítva. Ennek jótékony hatása megnyilvánul nap-nap után, mert az eddigi rendszertelenségnek és késedelmeskedésnek véget vetett.

— **Halálozás.** Roth Mihály gyergyóalfalui birtokos életének 64-ik évében m. hó 27-ikén váratlanul elhunyt Székelyudvarhelyen. Halálát neje Kiss Gizella és leánya férjezett Lukács Lőrincz századosné számos rokonnal gyászolják.

— **A hetedik hadikölcsön.** A pénzügyminister e hó közepén bocsátja aláírásra a hetedik hadikölcsönt s az aláírási határidő december hó közepéig fog tartani. Ezuttal kétféle járadék kerül kibocsátásra, a korábbi 6%-os járadékkölcsönökkel azonos 6%-os járadékkölcsön és ezenkívül — az állami kötvények piacának kedvező helyzetére való tekintettel — 5 $\frac{1}{2}$ %-os járadékkölcsön is. A kibocsátandó kötvények adó- és illetékmentesség a gyámi pénzek elhelyezése s a lombardirozási lehetőség szempontjából hasonló kedvezményben fognak részesülni, mint a korábbi kölcsönök kötvényei s ezenfelül felhasználhatók lesznek a közeli törvényhozási intézkedések alapján kivetendő hadi nyereségadó fizetésére. A hetedik hadikölcsön kötvényeire történő jegyzéseket egyenileg is nyilván fogják tartani, hogy a magasabb vagyonadó behozatalánál mérsékeltébb adókulcs legyen rájuk alkalmazható.

— **A csikszeredai róm. kath. főgimnázium tanári kara és ifjusága november 6-án délelőtt 10 órakor rendezte a hősök emlékére gyászünnepelet az intézet kápolnájában. Az ünnepélyt requiem előzte meg. A katonazenekar három klasszikus, az ünnepély hangulatához méltó darabot adott elő. Kádár Ferenc tanár az idők lelkét megértő és megértető gazdagon tömör, sok gondolatot megmozgató és átfogó beszédet mondott. Kassai Lajos igazgató pedig meghatott szavakkal az intézet hős vértanúinak sorát mutatta be. Az ünnepély végén rendezett gyűjtés eredménye 398 korona. A míg a katonai hatóságok együtt ünnepelet az emlékével addig nagyon gyér számmal képviseltették magukat a polgári hatóságok. Annál jobban esett a tanügy munkásainak, hogy Tolnay főispán ur megjelenésével és érdeklődésével megmutatta, hogy a nevelésügyet a maga igazi fontosságában értékeli.**

— **Hazajönnek Oroszországból az internáltak.** Hónapokig tartó tárgyalások után a külügyministeriumnak sikerült megegyezésre jutni a mostani orosz kormánnyal, hogy az Oroszországban internált magyar és osztrák alatvalókat hazabocsátja. Így tehát mindazok, akik tizenöt éven alul, vagy ötven éven felül vannak és azok is, akik a korhatáron felül vannak, de betegségük vagy gyengeségük miatt a rokkantak közé sorolhatók, haza fognak jönni. Mivel azonban szétszórtan élnek s nagy távolságban vannak hazájuktól, időbe kerül, míg visszatérhetnek.

— **November 15-én lép életbe a Máv. felemelt személytarifája.** A Máv. igazgatósága rendeleti uton értesítette dijszolgálati közegét, hogy a felemelt személytarifának életbeléptetését november 1-ről november 15-re halasztották el. Az elhalasztás leginkább azért történt, mert a csatlakozó bel- és külföldi vasutak bizonyos állomásaival való viszonylatokban a közvetlen menetjegyek nem lettek volna kiszolgáltathatók, mivel a szükséges jegyeket nyomdai technikai nehézségek folytán nem tudták november 1-ére elkészíteni. Tehát a nyomdai nyomorúságnak köszönhetjük, hogy november 1. helyett november 15-ig utazhatunk „olcsón“.

— **A hadifoglyok házassága.** A Magyar Kurir jelenti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter közölte a magyarországi püspökökkel a közös hadügyminiszternek azt a határozatát, hogy az osztrák-magyar monarchia területén élő hadifoglyok — a német oroszok kivételével — csak a békekötés után kaphatnak bel-földi honossal kötendő házasságra engedelmet. Az illetékes hatóságokat utasították, hogy a hadifoglyok házassági kérvényeit már eleve utasították el.

— **A háboruban ezután évenként csak egyszer lesz szabadságolás.** A sajtóhadiszállásról jelentik: A hadsereg főparancsnokság azt kívánja, hogy a legénységi állományhoz tartozó összes személyek 14 napi szabadságot kapjanak. Szabadságot a fronton levő legénység hat, a legénység többi része pedig kilenc hónap után kap. Miután azonban tekintettel kell lenni a csapatok állományi viszonyaira, minden legénységi katona egy évben csak egyszer mehet szabadságra, de oly frontrészekben, ahol a helyi és a közlekedési viszonyok kedvezőek, egyesek évente kétszer is szabadságot kaphatnak. Különös kedvezőtlen viszonyok mellett megtörténhetik, hogy az évi szabadságolásokat továbbra is korlátozni kell, de a hadsereg főparancsnokság minden intézkedést megtett, hogy a legénység szabadságkéréseit a legmesszebbmenő módon méltányolják.

— **Olaszország területi épsége.** Tegnap még Olaszország is garantálta Oroszország, Belgium, Szerbia és Románia területi épségét és ma már az ő területének épségét garantálja Anglia, Franciaország, sőt még Oroszország is. Tegnap még Trieszt és az adriai partok tulajdonjogát biztosították neki és ma az iránt kell őt megnyugtani, hogy visszakapja azt, ami eddig az övé volt. Tegnapról mára ez nagy leszegényedés és a nagy mínusz az olasz álmok kincsházában nem pótolja más, mint egy nagyhangú garantáló levél. Régi területének épségét háború nélkül is megőrizhette volna Olaszország és harmadféltévi vérvesztéséért nagyon sovány eredmény egy levél, mely csak annyit mond, hogy Olaszország a háború után ott fog tartani, ahol a háború előtt tartott. Ezért kellett megennie a gékát? Azaz hogy még nem is ette meg. Szövetségesei tovább etetik azt vele és Olaszországnak jól szimulált étvágygyal kell tovább nyeldekelnie, mert máskülömben visszaszívják a garanciát. Hogy ez a garancia mennyit ér, azt a megverték közül senkisémmé meri kérdezni. Ez a váltó most minden vagyonuk, s dehogy ölnék meg a gazdaságuk illuzióját azzal, hogy megnézik a garantálók aláírását.

— **25 és 50 filléres váltópénz, öt koronás bankjegy készül.** Az osztrák urak háza ülésén lovag Witte osztrák pénzügyminiszter indítványt nyújtott be 25 és 50 filléres váltópénz veretése és öt koronás bankjegyek kiadása ügyében. Ezzel a közeljövőben olyan pénznemek kerülnek majd forgalomba, amelyek hiánya már régen érezhető volt. Az új pénznemek kiadása ezenfelül az apró pénz bőségét is érezhetően növelni fogja.

— **ÉRTESÍTÉS.** Pásztor István Zsögödfürdő tulajdonosa ezúton értesíti a m. t. közönséget, hogy minden nap d. e. 7 órától este 7 óráig melegkádforró van.

— **Tenyésztésre és hizlalásra való sertések behozatala Brassó-, Csik-, Háromszék- és Fogaras megyékbe.** Általános panaszra ad okot az Erdély délkeleti szögletében levő vármegyékben úgy a tenyésztőknél, mint a fogyasztók részéről a sertés hiány. — Az oláh invázióval kapcsolatban a gazdák kezében levő sertésállomány sok helyen teljesen kipusztult, a megmaradt keveset a sertésvész pusztította ki. Így most a bentesek nem kapnak vágni való sertést, a gazdák pedig sem szaporítani, sem hizlalni nem tudnak, mivel sem tenyészanyagjuk, sem pedig hizlalásra való sertésük nincs. A városi és falusi fogyasztó közönség is főleg ezért nem kaphat sertéshúst, a zsírról és szalonnáról nem is szólva, mely ma tényleg igen sok helyen egyáltalában nincs. Ezen általános bajok enyhítésére most a marosvásárhelyi

földmiv. ministeri kirendeltség magyarországi nagy tenyésztő uradalmaktól ohajt a gazdák tenyészanyagát beszerezni és ide lehozni, azoknak pedig, akik hizlalni ohajtanak, ártánysertéseket fog közvetíteni. Most a belgrádi katonai kincstártól ismét kap a kormánybiztosság körülbelül 250 drb. szerb ökröt és tehenet, melyet gazdáknak tartásra és ingyen használatra kiad. Ezen alkalommal a Belgrádba kiküldött tisztviselőknél megkísérelték, hogy Szerbiából a kormánybiztosság részére sertéseket szerezzenek és ide leküldjék.

— **Adakozások a „Vas-Székely“-re.** A Székelyudvarhelyen emelt „Vas-Székely“-re Tolnay Lajos dr. főispán gyűjtőjén adakoztak: Tolnay Lajos dr. 50 kor., Elthes Gyula dr. 10 kor., Biró Béla 5 kor., Balogh Géza 30 kor., Csikszeredai Takarékpénztár 100 kor., de Place József vicomte 10 kor., cs. Lázár László 100 kor., összesen 305 korona. Az összeg beküldetett a szobor előkészítő bizottságnak Székelyudvarhelyre.

Butorozott szobát, esetleg látást keres egy állami tisztviselő. Cim a kiadóhivatalban.

Raffia nincs

és nem is lesz!

nyersanyag hiány miatt a papirspárga ára napról-napra emelkedik.

Mindenki lássa el magát előre

PÁTRIA SZŐLŐKÖTŐZŐ PAPIR-SPÁRGÁVAL

ára 100 klgr.-ként 520 korona.

Kapható: GOTTlieb és SCHMIEDL

„PÁTRIA PAPIRSPÁRGA“ eladási irodája

Budapest, VII., Rákóczi ut 6. szám.

1-3

BOR, nagyban eladó

Szöllősi Samunál, Székelyudvarhelyt.

2-3

Az Udvarhelymegyei Fatermelő R.-Társaság

••••• a Nagyerdőben földön fekvő •••••

BÜKK-HULLADÉKFÁT

SZEKERENKÉNT 10 KORONA ÁRBAN

a helyszínen áruba bocsájtja. Venni szándékozók vásárlási bárcát

Csikszeredában BAUER JÁNOS úrnál

sörfőzde házában válthatnak.

3-3

Keresek birtokot Erdélyben nagyobb

ERDŐ- ÉS LEGELŐTERÜLETTEL

2 millió készpénz kifizetés, többlet bekebelezés mellett.

— Ajánlatok e lap kiadóhivatalához címzendők. —